

## Priekšvārds

*Mūzikas akadēmijas rakstu* jaunais krājums turpina 2013. gada laidienā aizsākto tematikas dažādošanu, iekļaujot plašu starpdisciplināru pētījumu klāstu. To veicinājusi JVLMA Pirmās zinātniskās konferences *Mūzikas pētījumi* dalībnieku piesaiste – rakstu autoru vidū ir gan JVLMA mācībbspēki un doktoranti, gan Latvijas Kultūras akadēmijas, Latvijas Universitātes, Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijas un Rīgas Stradiņa universitātes pārstāvji; katrs no viņiem, atbilstoši savai zinātnisko interešu sfērai, ienes atšķirīgu skatījumu uz mūzikas procesiem.

Krājuma pirmā rubrika – *Latvijas mūzikas vēsture* – aptver hronoloģisko spektru no 13. gadsimta līdz mūsdienām. Pirmo no šiem poliem pārstāv **Mārtiņa Boiko** raksts: meklējot atbildi uz jautājumu, vai latviešu tradicionālajā mūzikā pastāvējis raudu žanrs, autors analizē krusta karu laikam veltītos seno hroniku fragmentus, kā arī to interpretācijas 19.–20. gadsimta zinātniskajā literatūrā. Savukārt otrā hronoloģiskajā polā ir **Diānas Zandbergas** pētījums par Latvijas un Ungārijas mūzikas sakariem, kas skar dažādu laikposmu, tai skaitā 21. gadsimta norises.

Visplašāk šajā krājuma sadaļā aplūkoti Latvijas mūzikas procesi starpkaru periodā, t. i., 20. gadsimta 20.–30. gados. **Inese Žune** iepazīstina lasītājus ar nepelnīti aizmirstu personību – Maksī Brēmu, vienu no savulaik ievērojamākajiem mūzikas kritiķiem. Pētījums raksturo gan viņa ieguldījumu starpkaru perioda mūzikas publicistikā, gan likteni jau pēc Otrā pasaules kara. **Terēzes Zibertēs-Ijabas** raksts turpina jau iepriekšējā laidienā aizsākto simfoniskās mūzikas institūciju darbības analīzi: šoreiz uzmanības centrā ir LNO orķestra loma 20.–30. gadu Latvijas koncertdzīvē.

Interesanta sasauce veidojas starp vairākiem pirmās rubrikas rakstiem, kuri katrs savā veidā vēsta par Latvijas iekļaušanos pasaules mūzikas procesos. Blakus jau pieminētajam D. Zandbergas rakstam te izceļams **Indriķa Veitnera** pētījums par ārzemju džeza pārstāvju viesošanos Rīgā 20.–30. gados; tā tapšanā izmantots bagātīgs preses materiālu un citu avotu klāsts. Savukārt **Līga Pētersone** iztīrījusi latviešu mūziķu Viļa Ilstera, Arvīda Noriņa un Ēvalda Berzinska koncertdarbību Austrālijā (1928/1929), kur trijotne uzstājusies ar nosaukumu *The Imperial Russian Trio*; analizēti arī vēsturiskie apstākļi, kas rosinājuši māksliniekus meklēt darbu ārzemēs.

Rubrika *Mūzikas estētika un socioloģija* krājumā *Mūzikas akadēmijas raksti* ietverta pirmoreiz. **Deniss Hanovs** analizē 18. gadsimta *opera seria* saiknē ar Apgaismības laikmeta estētiskajām un arī politiskajām nostādnēm. Gluži citam vēstures periodam veltīts **Ivara Bērziņa** raksts par koncerta fenomenu tirgus ekonomikas

apstākļos; tas atspoguļo gan atziņas, kas kristalizējušās zinātniskās literatūras studijās, gan autora ilggadējo praktiķa pieredzi kultūras menedžmenta jomā. Savukārt **Laura Sūna** pievērsusies vienai no pagaidām mūzikas socioloģijas rakursā vismazāk pētītajām vecumgrupām – vecāka gadagājuma cilvēkiem; rakstā daudzpusīgi aplūkota šlāgermūzikas nozīme viņu ikdienā.

Krājuma divi pēdējie materiāli piesaka *Mūzikas akadēmijas rakstos* vēl neaprobētu tematiku. Rubrikā *Mūzikas psiholoģija* publicēts **Valda Bernhofs** pētījums par skolēnu (mūzikas skolu audzēkņu) uzmanības problēmām dzirdes analīzes jomā un to iespējamo risinājumu ar treniņprogrammas AUT palīdzību. Arī šajā gadījumā teorētiskās nostādnes izklāstītas ciešā sasaistē ar raksta autora ilggadējo praktiķa pieredzi – šoreiz mūzikas pedagoģijas laukā. Rubrikā *Atskaņotājmākslas teorija* lasāms **Karlīnas Īvānes** raksts, kas iztirzā mikrohromatisko intonāciju un tās izpausmes Ģerģa Ligeti alta sonātē *Hora lungă* (1994). Ņemot vērā, ka mikrohromatika laikmetīgajā mūzikā ienāk aizvien noteiktāk un biežāk, šīs tēmas izpēte ir patiesi aktuāla gan interpretācijas, gan klausītāja uztveres aspektā.

Krājuma sastādītāja  
Baiba Jaunslaviete